

VOCEA POPORULUI

№ 5 (1577)

ZIAR NAȚIONAL

VINERI, 3 FEBRUARIE 2023

Forumul partenerilor sociali „Noul contract social: relații de muncă corecte” >> p.2

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Planul Guvernului pentru 2023, propus spre dezbatere sindicaliștilor >> p.4

Reprezentanții CNSM în teritoriu, piloni importanți ai mișcării sindicale

„Ei sunt liantul, veriga de legătură între organizațiile primare și conducerea CNSM

Ilie LUPAN,
i.lupan@vocea.md

Am mai spus-o și cu alte ocazii, oame-nii din provincie, de la țară, constituie talpa țării, nucleul și temeliea a tot ce mișcă în acest spațiu. Fără ei, dacă nu ar pune osul la treabă, fie că e vorba de educație, de sănătate, cultură sau agricultură, nici nu știu care ar mai fi rostul celor care se află, prin voia sortii, la administrarea treburilor de stat.

Masă rotundă cu generic „Întrevedere cu reprezentanții CNSM în teritoriu”, organizată joi la Institutul Muncii, constituie încă un argument în acest sens.

În cuvântul său de salut adresat participanților la masa rotundă, Igor Zubcu, președintele CNSM, a relevat că reprezentanții în teritoriu sunt „ochii noștri, urechile noastre, portavoce a CNSM în teritoriu”.

„Semnificația evenimentului de astăzi pornește de la importanța instituției „Reprezentanții CNSM în teritoriu”, instituită prin Regulamentul aprobat de Comitetul Federal al CNSM din 16 noiembrie 2018. Astăzi, făcând o ochire retrospectivă asupra activității dvs. pe perioada dată, putem să concluzionăm că reprezentanții Confederației în teritoriu au adus o plusvaloare semnificativă în consolidarea mișcării sindicale în acești ani. Inițiativa, implicarea,

capacitățile organizatorice, munca dvs. în ansamblu este vizibilă și înalt apreciată de Confederație, de federațiile sindicale și, accentuez, și de administrațiile publice locale”, a declarat Igor Zubcu.

Liderii sindicali din teritoriu au abordat, în cadrul discuțiilor, problemele cu care se confruntă, fie că e vorba de asistența medicală în baza poliției, fie de relațiile cu autoritățile publice locale.

Lilia Franț, vicepreședinte al CNSM, precum și specialiștii de la CNSM – Elena Anton, Tatiana Oloi, Eugeniu Covrig, Polina Fisticanu, Sergiu Iurcu, Sergiu Morari – au prezentat realizările înregistrate în anul 2022 în domeniul protecției salariilor și prio-

ritățile pentru anul 2023 și au răspuns la un șir de întrebări.

Formatorul Inga Platon, doctor în psihologie, fost lider sindical la Universitatea Pedagogică „Ion Creangă”, le-a vorbit participanților despre managementul stresului personal și profesional la locul de muncă.

Reprezentanții CNSM în teritoriu au continuat apoi discuțiile în cadrul unui atelier de lucru, făcându-se evaluarea activității. Cert e faptul că liderilor din teritoriu le va reveni un rol foarte important în cadrul Campaniei „Organizația primară – energia mișcării sindicale”, care va fi lansată la sfârșitul lunii martie a. c.

2023 ABONAREA CONTINUĂ

DRAGI CITITORI!

Sperăm foarte mult să rămânem împreună și în 2023, fiindcă doar astfel putem face o publicație de calitate.

Abonament: 1 lună - 25,80 lei; 3 luni - 77,40 lei; 12 luni - 283,80 lei.

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 2

Intrunire internațională

Forumul partenerilor sociali „Noul contract social: relații de muncă corecte”

Președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), Igor Zubcu, a participat, săptămâna trecută, la lucrările Forumului partenerilor sociali cu genericul „Noul contract social: relații de muncă corecte”, organizat la Astana, Kazahstan, de către Federația Sindicatelor din Kazahstan.

La lucrările acestuia au participat lideri sindicali ai Federației Sindicatelor din Kazahstan și afiliații acesteia, reprezentanți ai autorităților statale kazahze, reprezentanți ai centrelor sindicale naționale din Azerbaidjan și Turcia, ai Organizației Internaționale a Muncii și ai Confederației Internaționale a Sindicatelor (Consiliul Regional Pan-European al ITUC).

În cadrul forumului au fost puse în discuție probleme de actualitate cu privire la dezvoltarea parteneriatului social, situația la capitolul consultării și negocierii colective, precum și perspectivele dezvoltării

rii relațiilor de colaborare dintre participanții la forum în diverse domenii.

Adresându-se celor prezenți la lucrările forumului, Satybaldy Dauletalin, președintele Federației Sindicatelor din Kazahstan, a remarcat că sindicatele își propun să facă noi pași în construirea unor relații

de muncă echitabile în cadrul conceptului noului „Contract Social”, adoptat la Congresul V al Confederației Sindicale Internaționale, organizat în 2022 la Melbourne, Australia.

Președintele CNSM a susținut, la forum, un discurs, în care s-a referit la situația în

domeniul parteneriatului social din Republica Moldova, la activitatea CNSM și realizările mișcării sindicale din ultima perioadă, provocările cu care se confruntă partenerii sociali în contextul crizelor multiple, fără precedent. Igor Zubcu a subliniat că în ultimii ani sfera muncii trece printr-o perioadă de transformări cardinale, iar conceptul noului „Contract Social” este menit să fortifice capacitățile partenerilor sociali în domeniul muncii decente.

Participanții la forum au adoptat o rezoluție și au cerut partenerilor sociali să treacă de la etapa consultativă la faza de luare a deciziilor concrete, au subliniat o serie de probleme în dezvoltarea parteneriatului social. Totodată, ei au accentuat că societatea are nevoie de noi concepte pentru construirea relațiilor dintre angajați, angajatori și stat, precum și de o revizuire optimă a principiilor unei distribuții corecte a veniturilor, și au afirmat necesitatea unei îmbunătățiri calitative a activității organismelor de parteneriat social la toate nivelurile.

sindicat.md

Securitate și sănătate

Pedagogii din raionul Cantemir vor mai mult sprijin de la organele de resort

Se știe, siguranța și sănătatea la locul de muncă constituie principalele condiții în realizarea obligațiilor de serviciu. Consiliul raional Cantemir al Federației Sindicale a Educației și Științei (FSES), împreună cu Direcția generală învățământ Cantemir, au adresat Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM) încă în luna septembrie 2022 un demers pentru includerea în Planul de activitate a Inspectoratului Muncii al Sindicatelor a unor activități practice de instruire și de evaluare a locurilor de muncă.

În luna ianuarie 2023, Vasile Siloci și Vladimir Gorban, angajați ai Inspectoratului Muncii al Sindicatelor, au efectuat mai multe vizite de acordare a ajutorului metodologic în domeniul securității și sănătății în muncă în instituțiile de educație și instruire din raionul Cantemir.

În urma acestor vizite, au fost identificate și clarificate o serie de aspecte care au vizat elaborarea și completarea actelor normative ce reglementează activitățile de prevenire a riscurilor profesionale și de protecție a angajaților la locul de muncă.

Subiecte vitale

În cadrul seminarelor organizate la 26 și 27 ianuarie, la care au participat circa 70 de conducători, membri de sindicat, au fost abordate probleme referitor la etapele de instruire a lucrătorilor în domeniul securității și sănătății în muncă, elaborarea, înregistrarea și utilizarea instrucțiunilor, atestarea locurilor de muncă, elaborarea Planului de protecție și prevenire, comunicarea și cercetarea accidentelor de muncă, respectarea prevederilor Codului muncii, a Convenției colective de ramură, a Regulamentului intern, a con-

trăutului individual și colectiv de muncă etc.

Totodată, participanții la seminar și-au exprimat speranța că organele de resort vor depune mai multe eforturi concrete pentru ca educația să devină într-adevăr o prioritate națională prin debirocrațizarea activității, prin elaborarea și aprobarea unui cadru legislativ și normativ adecvat de finanțare și de fortificare a stării sănătății. Este vorba, în primul rând, de facilitarea accesului la servicii medicale gratuite și de calitate, la bilete de tratament sanatoriu, la ajutorul material, la premiul anual, de elaborarea și aprobarea statelor tip de personal, crearea condițiilor de muncă și de salarizare decente, astfel încât angajații din acest domeniu să beneficieze de o protecție social-economică reală, și nu de una iluzorie, doar pe hârtie.

Natalia MATCAȘ,
președinta Consiliului
raional Cantemir al FSES

Apel

Autoritățile publice locale au nevoie de susținere financiară din partea statului

Adresarea Federației Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice (SINDASP) către Parlamentul și Guvernul Republicii Moldova

Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice (SINDASP) din Republica Moldova este îngrijorată de situația tensionată și de incertitudinea în care se află astăzi autoritățile publice locale din țară.

În context, Federația SINDASP consideră imperios necesare unele intervenții de elucidare și identificare clară a resurselor financiare, pe calea amendării de urgență a actelor normative și a Legii bugetului de stat pentru anul 2023, pentru majorarea salariilor cu 1300 de lei pe segmentul bugetar. Antenționăm factorii de decizie că forma de materializare a acestei inițiative din bugetele locale este una ireală pentru o mare parte din autoritățile publice locale, chiar dacă sunt expuse garanții de suport financiar ulterior pe linie guvernamentală.

În altă ordine de idei, Federația SINDASP consideră că Strategia de reformă administrativă a APL pe calea amalgamării voluntare, propusă de Guvern, vine cu o doză evidentă de insuficiență fundamentală științifică și depășește cadrul teoretic notoriu, care vizează funcționalitatea eficientă a întregului sistem administrativ-teritorial din Republica Moldova.

În acest scop, cerem cu insistență o abordare reală, cu mediatizare imediată și expunerea publică a modalităților de care se va face uz pentru soluționarea problemelor menționate, care, pe viitor, vor avea impact benefic pentru structurile APL din Republica Moldova.

În speranța că vom fi auziți, Federația SINDASP mizează pe o formă adecvată de abordare a problemelor menționate, ghidată de discernământ și rezonabilitate, se arată în adresarea semnată de Vlad Canțir, președintele Federației Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice (SINDASP) din Republica Moldova.

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

In memoriam

A fost o personalitate remarcabilă, în fața căreia își plecau urechea și adversarii

Membrii Comitetului Confederal al CNSM sunt profund îndurerăți de trecerea în eternitate a celei care a fost Ana Selina, președinta Federației „Sindindcomservice”. Cuvintele sunt neputincioase în astfel de cazuri și nu pot reda întru totul esența legată de o pierdere irecuperabilă. Colegii săi din cadrul CNSM aveau o stimă deosebită față de Ana Selina nu numai pentru vârsta-i respectabilă, ci și pentru modul ei tranșant de a aborda orice problemă, pentru intervențiile prompte și profesioniste la problemele dificile, întortocheate puse în dezbatere. Iar cuvântul ei, spus răspicat, dar sincer, lăsa senzația că nu mai e loc de replică sau comentarii.

Orice om este o lume, un întreg univers. Cu dispariția unui om, spun filosofii, dispăre o lume întreagă, un întreg univers. Poate că o fi așa. Ana Selina a fost o personalitate aparte, care a lăsat urme de neșters în întreaga mișcare sindicală, iar lucrurile frumoase pe care a reușit să le realizeze, suntem siguri, vor dăinui multă vreme, iar amintirea ei va rămâne pentru totdeauna în inimile noastre.

Sincere condoleanțe familiei, rudelor și apropiaților.
Dumnezeu să o odihnească în pace.

În numele Comitetului Confederal,
Igor ZUBCU, președintele CNSM

Ne-a părăsit Ana Selina, un om de o cumsecădenie rară

Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Sfera deservirii Sociale și Producției de mărfuri „Sindindcomservice” anunță cu profundă durere că în dimineața zilei de 1 februarie curent, s-a stins din viață, la vârsta de 85 ani, Ana SELINA, președinta Federației.

Nimic nu este mai dureros în viață decât despărțirea de o ființă apropiată. Iar plecarea ei subită ne lasă cu sufletul răvășit și cu o tristețe nemărginită, fiindcă a fost o persoană care a avut simțul dreptății și a luptat întreaga viață pentru apărarea drepturilor celor mulți și obidiți de cele mai multe ori.

Ana Selina a activat timp de 40 de ani în funcția de președinte al Federației „Sindindcomservice”, contribuind în mod esențial la dezvoltarea mișcării sindicale, a fost o promovătoare activă a valorilor și intereselor salariaților.

Trecerea sa în eternitate lasă un imens gol pentru cei apropiați și pentru întreaga familie sindicală.

Consiliul Federației, întreg activul sindical exprimă sincere condoleanțe familiei îndurerate, rudelor și apropiaților. Suntem alături de cei care deplâng plecarea dintre noi a Anei Selina. Dumnezeu să o ierte și să o odihnească în pace!

Consiliul Federației
„Sindindcomservice”

Din teritoriu

Sindicaliștii din Ungheni și-au consolidat capacitățile de reprezentare a salariaților

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM), cu susținerea Organizației Internaționale a Muncii, a organizat, pe 27 ianuarie, un seminar de instruire a sindicaliștilor din raionul Ungheni, în cadrul căruia peste 70 de activiști sindicali și-au consolidat capacitățile de reprezentare a salariaților.

În calitate de formatori ai seminarului au fost Sergiu Morari, consilier principal al CNSM, și Ana Moldovanu, consilier superior în cadrul Departamentului protecție social-economică al CNSM.

La activitate a participat și Tatiana Lazăr, vicepreședintă a raionului Ungheni, care a adresat celor prezenți un mesaj de salut, subliniind importanța dezvoltării parteneriatului social la nivel de raion.

În timpul instruirii, activiștii au fost informați despre modificările și completările operate în Codul muncii prin Legea nr. 243 din 28 iulie 2022, inclusiv cerințele înaintate de CNSM în domeniul social-economic și realizările Confederației în ceea ce privește protecția socială a salariaților, membri de sindicat, activitatea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective în 2022 și obiectivele pentru 2023.

În cadrul discuțiilor, sindicaliștii din raion au accentuat că atunci

când sunt operate unele modificări la Codul muncii, acestea trebuie efectuate doar în urma avizării reprezentanților salariaților. De asemenea, ei s-au arătat îngrijorați de situația legată de acordarea sporului lunar pentru bugetari, în mărime de 1300 de lei, prevăzută de Legea bugetului de stat pentru anul 2023, care trezește numeroase neclarități. O altă problemă abordată de sindicaliști se referă la necesitatea achitării restanțelor la salarii în cadrul instituțiilor care își desfășoară activitatea în sistemul de irigație, acumulate de mai mulți ani.

Rodica Lupu, reprezentanta CNSM în raionul Ungheni, a menționat importanța sporirii nivelului de cunoaștere a legislației muncii și a particularităților sistemului de

protecție socială, pentru a comunica ulterior aceste informații în colectivele de muncă, la nivel de unitate. Sindicalista a precizat că în cadrul seminarului activiștii au avut posibilitatea să afle răspunsuri la numeroase întrebări.

Participanții la activitate au apreciat desfășurarea seminarului și și-au manifestat interesul de a participa și în viitor la astfel de instruirii, unde să fie abordate și alte subiecte de interes comun din domeniul social-economic și juridic.

Reamintim că, pe parcursul anului 2022, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, cu suportul Organizației Internaționale a Muncii, a organizat activități similare în mai multe raioane ale Republicii Moldova.

sindicat.md

Reuniune

Partenerii sociali din gospodăria locativ-comunală actualizează Convenția colectivă

Partenerii sociali din ramura gospodăriei locativ-comunale – Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Sfera deservirii Sociale și Producției de mărfuri și Asociația Patronală a Serviciilor Publice – s-au întrunit, pe 25 ianuarie curent, în cadrul Comisiei pentru consultări și negocieri colective, pentru a dezbate un șir de modificări și completări importante la Convenția colectivă (nivel ramural) pentru anii 2022-2026, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 325-333 (8035-8043) din 31 decembrie 2021 cu modificările și completările ulterioare.

Cele mai importante modificări sunt actualizarea prevederilor din Convenție privind salarizarea, în conformitate cu modificările Hotărârii Guvernului nr. 743/2002 realizate prin HG nr. 874 din 14.12.22 în vigoare din 01.01.23; aspecte privind sporurile de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile în funcție de nocivitatea lucrărilor executate; suplینirea

listei lucrărilor, secțiilor, profesiilor și funcțiilor în condiții nocive de muncă, activitatea în cadrul căreia se oferă dreptul la concediu suplimentar plătit în zile calendaristice.

În același timp, partenerii sociali s-au referit și la problemele cu care se confruntă actualmente întreprinderile de ramură. Reprezentanții patronatului i-au informat pe membrii Comisiei care sunt impedențele în ajustarea tarifelor necesare pentru ca întreprinderile să nu ajungă la falimentare, precum și în reglementarea și estimarea cât mai

corectă și eficientă a consumurilor și cheltuielilor suportate de către întreprinderi la executarea lucrărilor.

Precum ne-a relevat Ecaterina Manastirșchi, vicepreședinta al Federației „Sindindcomservice”, în lipsa unui organ central de specialitate al gospodăriei locativ-comunale, Comisia de ramură pentru consultări și negocieri colective, în conformitate cu prevederile articolului 27 cu indicele 1 din Legea 245/2006, este în format bipartit, sindicat-patronat.

Cor. VP

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 4

Consultări

Planul de acțiuni al Guvernului, propus spre dezbateri sindicaliștilor

Săptămâna trecută, reprezentanții Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM) au participat la ședința pentru consultări publice pe marginea domeniului „Economie și Antreprenoriat” din Planul de acțiuni al Guvernului Republicii Moldova pentru anul 2023.

În cadrul dezbaterilor publice, reprezentanții Confederației au venit cu mai multe propuneri și au adus argumente suplimentare pentru a menține în legislație reglementarea ce vizează produsele sociale importante, deoarece reprezentanții organizațiilor patronale au propus să fie abrogat actul respectiv ce reglementează domeniul dat. De asemenea, s-a făcut trimitere la prevederea constituțională care stabilește că „economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea

privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă”.

În același context, sindicaliștii au insistat să se includă în Planul propus pentru consultări următoarele subiecte: promovarea antreprenoriatului social; mecanisme

mai concrete de formalizare a economiei informale; promovarea spre adoptare a unui proiect de lege privind Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale.

Participanții la consultările publice și-au exprimat opiniile cu privire la acțiunile in-

cluse în Planul respectiv și au venit, la rândul lor, cu sugestii de dezvoltare a economiei și antreprenoriatului.

Potrivit Ministerului Economiei, simplificarea cadrului de reglementare a mediului de afaceri, susținerea în continuare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, promovarea oportunităților economice ale țării și digitalizarea economiei sunt obiectivele-cheie propuse în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul curent.

Precizăm că, la mijlocul lunii ianuarie a.c., Cancelaria de Stat a lansat consultări publice pe marginea proiectelor Planului Național de Dezvoltare pentru anii 2023-2025 și Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023. În cadrul evenimentelor de consultare publică participă reprezentanți ai societății civile, parteneri sociali, ai mediului de afaceri, ai mediului academic, ai centrelor de consultanță care sunt active în domeniu, parteneri de dezvoltare.

Conclucrare

Funcționarii publici vor beneficia de un suport logistic serios

Academia de Studii Administrative din Republica Moldova (ASA) și Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice din Republica Moldova (SINDASP) au încheiat un Acord de colaborare în baza căruia vor interacționa pe domeniile de competență conexe.

Părțile se vor axa pe atingerea următoarelor obiective: susținerea reciprocă și conlucrarea în elaborarea și implementarea proiectelor de interes comun; instruirea și dezvoltarea profesională a personalului; promovarea inițiativelor sociale; preluarea experienței pozitive a părților.

Colaborarea dintre ASA și SINDASP va viza consolidarea capacității angajaților din serviciile publice, astfel încât funcționarii publici să aibă un parcurs al carierei clar și o dezvoltare profesională sustenabilă.

„Pentru a continua să se dezvolte și să ofere beneficii cetățenilor, administrația publică trebuie să fie un instrument eficient. Agenda discuțiilor pe marginea eficientizării administrației publice nu se va încheia niciodată, deoarece întotdeauna există un mod de a face mai bine, de a fi performanți, iar acordul semnat va contribui la creșterea calității serviciilor publice și a relației dintre stat și cetățeni”, a declarat Vlad Cantîr, președintele Federației SINDASP.

Ajutor

Sindicatul continuă să-i sprijine pe ucrainenii care au fugit din calea războiului

Înaltul Comisar al ONU pentru Refugiați a atras atenția că țările europene trebuie să se pregătească pentru un posibil nou val de ucrainenii care fug de război, în contextul presiunii forțelor ruse în estul Ucrainei. Cifrele ONU arată că peste opt milioane de ucrainenii și-au părăsit țara de la începutul războiului, adică aproape o cincime din populație.

Republica Moldova a fost printre primele țări care au primit refugiați ucrainenii. În 11 luni de război, pe teritoriul statului nostru au intrat peste 600 de mii de refugiați, inclusiv peste 100.000 de copii.

Sindicaliștii au fost printre primii care le-au sărit în ajutor celor care au fugit din calea războiului din Ucraina. La data de 25 februarie 2022, Comitetul Confederal al CNSM a adoptat o hotărâre cu privire la susținerea cetățenilor ucrainenii refugiați din cauza războiului în Republica Moldova. Conform acesteia, a fost acordat spațiu de cazare refugiaților ucrainenii la sanatoriul „Nufărul Alb” din orașul Cahul, la stațiunile balneoclimaterice „Codru” din satul Hârjăuca, raionul Călărași, și „Bucuria-Sind” din Vadul lui Vodă.

„Bucuria-Sind” este și în continuare dispus să ofere sprijin refugiaților. Ion Munteanu, directorul sanatoriului din Vadul lui Vodă, a menționat că în prezent se discută cu Comitetul Internațional al Crucii

Roșii despre preluarea unui grup de refugiați din Ucraina cu probleme locomotorii, care vor beneficia inclusiv de tratament sanatorial.

Solidaritate internațională

Zilele trecute, la „Bucuria-Sind” a fost adus un nou lot de ajutoare umanitare pentru refugiații din Ucraina, care constă din 150 de seturi de lenjerie de pat. Ajutorul a fost oferit de organizațiile internaționale de caritate „International Blue Center” din Turcia și „Action medeor” din Germania, care au o colaborare strânsă cu Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Constructoare de Automobile și Mașini Agricole.

Aghasi Mammadli, coordonator regional al organizației „International Blue Center”, și Boris Babici, președintele Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Construc-

toare de Automobile și Mașini Agricole, au făcut un schimb de opinii și de informații despre situația refugiaților din Ucraina și despre măsurile luate de sindicate pentru acordarea ajutorului umanitar.

Părțile au menționat că vor continua să ofere suportul necesar pentru refugiați și și-au exprimat speranța că războiul se va sfârși cât de curând, iar viața normală își va relua cursul.

Precizăm că, pe parcursul anului 2022, cele două organizații internaționale de caritate au oferit mai multe loturi de ajutoare umanitare (alimente, produse de igienă personală, aparatură electronică, detergenți) pentru refugiații ucrainenii care au fost cazați la sanatoriile gestionate de Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova.

Vocea femeilor

Programul de accelerare a egalității de gen: propuneri și sugestii

Informarea corectă a salariaților cu privire la drepturile în materie de asigurare a plății egale pentru muncă egală, combaterea fenomenului muncii informale, promovarea drepturilor și intereselor femeilor din mediul rural, combaterea fenomenului violenței de gen, implementarea prevederilor Convenției OIM nr. 190 – sunt propuneri lansate de reprezentantele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova în cadrul evenimentului de consultare publică a proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Programului de accelerare a egalității de gen în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia.

În cadrul evenimentului organizat la sfârșitul săptămânii trecute de UN Women Moldova și Guvernul Republicii Moldova, alături de reprezentante ale Guvernului și societății civile, au participat Lilia Franț, vicepreședintă a CNSM, și Liuba Rotaru, președinta Comisiei de Femei a CNSM. Cei prezenți au discutat pe marginea Programului de accelerare a egalității de gen pen-

tru anii 2023-2027 în Republica Moldova, care se aliniază dezideratului de integrare europeană, având la bază promovarea principiului egalității de șanse dintre femei și bărbați, fete și băieți.

Documentul are drept scop creșterea semnificativă a nivelului egalității de gen în domeniile relevante agendei Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, precum sănătatea, educația, piața muncii, activitatea de antreprenoriat, protecția socială ș. a.

În cadrul activității, Felicia Bechtoldt, secretară de Stat a Ministerului Muncii și

Protecției Sociale, a subliniat că autoritățile își propun să asigure o perspectivă reală a egalității de gen în Republica Moldova.

„**Autoritățile trebuie să-și asume mandatul de reducere a inegalităților de gen**

„În acest sens, solicităm ca autoritățile de resort să-și asume mandatul de reducere a inegalităților de gen sectoriale în

documentele lor de politici. Astfel, vom asigura realizarea angajamentelor internaționale reflectate în Agenda de dezvoltare durabilă Moldova 2030 și Planul de acțiuni privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană”, a relevat Felicia Bechtoldt.

În cadrul evenimentului au activat cinci grupuri de lucru, care și-au expus opiniile referitor la obiectivele generale și acțiunile incluse în program, printre acestea enumerându-se: reducerea inegalităților structurale de gen prin politici și bugete sensibile la dimensiunea de gen; sporirea protecției sociale pentru mai multe persoane care sunt implicate în activități de îngrijire pe termen lung a membrilor de familie; reducerea diferențelor de gen salariale pentru munca egală; sporirea numărului de bărbați care promovează egalitatea de gen; promovarea femeilor, inclusiv a femeilor din grupurile subreprezentate, în funcții de conducere și în procesul decizional la nivel central și local.

Precizăm că proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Programului de accelerare a egalității de gen în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia se află la etapa de consultare publică.

Clasament

Indicele Percepției Corupției: reformele în justiție bat pasul pe loc

În anul 2022, Republica Moldova a urcat doar trei poziții în clasamentul Indicelui Percepției Corupției (IPC) pentru anul trecut. Țara noastră a înregistrat un scor al IPC de 39 de puncte, fiind pe locul 91 din 180 de țări incluse în clasament (pentru comparație, scorul IPC 2021 a fost de 36 puncte, Moldova fiind pe locul 107 din 180 de țări).

Prea modest, afirmă cei de la Transparency International Moldova (TIM). Totuși, aceștia susțin că motivele evoluției lente sunt plauzibile. Este vorba despre crizele în care ne-am pomenit în ultimul an și care au dat peste cap unele reforme în justiție.

„Este o creștere modestă din punctul nostru de vedere, având cunoștințe că țara noastră poate mai mult și vrea mai multe rezultate în domeniul combaterii corupției și reformării justiției. Vedem că pe poziții de clasament înalt se mențin aceleași state ca și în anii precedenți. Este vorba de Danemarca, Finlanda și Noua Zeelandă”, ne spune directoarea TIM, Lilia Zaharia.

Aceasta ne-a explicat că rezultatul a fost influențat inclusiv de gestionarea celor două crize în care ne-am pomenit, cea a refugiaților ucraineni și cea energetică. Directoarea Transparency International Moldova susține că țara noastră ar fi avut rezultate și mai bune dacă nu încetineau reformele în domeniul combaterii și prevenirii corupției.

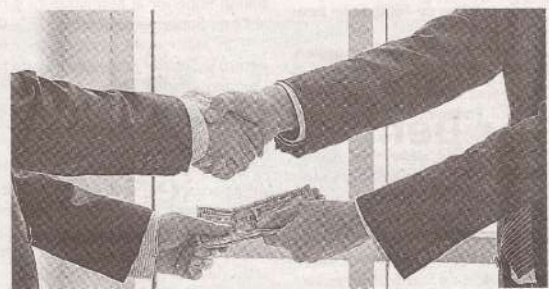
„De exemplu, s-a menținut aceeași problemă. La Autoritatea Națională de Integritate (ANI) și la Procuratura Generală încă mai sunt persoane care dețin funcții de conducere interimare. Ceea ce face subredă activitatea unei instituții, atunci când nu are un șef bine stabilit și funcțional”, a mai relevat Lilia Zaharia.

Reforme și nu prea

În anul 2022, Republica Moldova a obținut statutul de țară candidat pentru aderarea la UE, ceea ce impune o responsabilitate sporită în realizarea angajamentelor, în special, a celor ce țin de reforma în domeniile justiției și anticorupției. A demarat procesul de implementare a Strategiei privind asigurarea independenței

și integrității sectorului justiției. Noul Cod electoral, adoptat la sfârșitul anului precedent, conține prevederi care ar eficientiza mecanismele de asigurare a integrității electorale. Și-a reluat activitatea Consiliul de integritate de pe lângă Autoritatea Națională de Integritate. Cu toate acestea, reforma justiției este mult prea lentă, rezultatele nefiind palpabile. Mai mult decât atât, autoritățile nu reușesc să asigure în suficientă măsură un proces incluziv și transparent de monitorizare. Se mențin carențe serioase la capitolul comunicării autorităților publice cu societatea civilă.

Anul 2022 a fost unul cu vizorizat în funcțiile de conducere ale Procuraturii Generale și a ANI. În astfel de condiții devine dificilă exercitarea unui control eficient al instituțiilor. Refuzul de a reveni la procedurile de concurs pentru suplinirea funcțiilor de director și adjunctii directorilor CNA și vicepreședintele ANI afectează credibilitatea autorităților anticorupție, constituind un regres în implementarea standardelor internaționale. Este regretabilă lipsa unei dinamici în dosarele de rezonanță, mai cu seamă în dosarul „mili-

ardului furat”. Republica Moldova rămâne restanțieră în implementarea mai multor recomandări ale Grupului de state contra corupției (GRECO).

La rândul lor, oamenii spun că, pentru a combate corupția, trebuie înăspriți și pedepsele pentru comiterea ei, să fie salarii decente, ca acel funcționar să nu fie nevoit să ia mită ca să trăiască.

„Nu văd mari schimbări, adică în genere nu văd schimbări. Ni se spune că a fost reținut un funcționar, dar nu mai ajunge să fie pedepsit. Mergi la medic, plătește, mergi după un document, dai bani. Peste tot trebuie să plătești. Nu dai bani, nu obții nimic”, ni se plânge un chișinăuian.

În context, Transparency International recomandă autorităților să elaboreze un nou document de politici publice în domeniul anticorupției, cu respectarea standardelor și bunelor practici, care să fie pus în aplicare cât mai curând. O altă recomandare este să fie consolidate capacitățile Serviciului de Informații și Securitate în verificarea titularilor și candidaților la funcții publice, dar și evaluarea Centrului Național Anticorupție din perspectiva riscurilor de corupție. De asemenea, se recomandă soluționarea dosarelor de rezonanță, mai cu seamă cel privind „miliardul furat”.

Galina MUNTEANU

» CONSULTAȚII

6

Economistul

Prevederi în domeniul remunerării muncii în sectorul bugetar pentru 2023

Ana MOLDOVANU,
consilier superior
în Departamentul
protecție
social-economică
al CNSM

1. Prin Hotărârea Guvernului nr. 854 din 07.12.2022, a fost modificată Hotărârea Guvernului nr. 670/2022 privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară.

Astfel, începând cu 1 ianuarie 2023, salariul minim pe țară constituie 4000 de lei lunar pentru un program complet de lucru de 169 de ore (în medie pe lună), ceea ce reprezintă 23,67 lei pe oră.

În cazul în care programul de muncă este, potrivit legii, mai mic de 40 de ore pe săptămână, salariul minim orar se calculează prin raportarea salariului minim lunar la numărul mediu de ore lunar, potrivit programului legal de lucru aprobat.

2. Prin Legea bugetului de stat pentru anul 2023, nr. 359 din 22.12.2022, pentru calcularea, începând cu 1 ianuarie 2023, a salariilor angajaților din sectorul bugetar, s-a stabilit valoarea de referință în mărime de 1900 de lei.

Prin derogare, s-au stabilit următoarele valori de referință:

- în mărime de 1400 de lei – pentru președintele Republicii Moldova, președintele Parlamentului, prim-ministru și deputați;
- în mărime de 1800 de lei pentru:

- șefii de cabinet și consilierii din cadrul cabinetului președintelui Republicii Moldova, secretarul general al Parlamentului și al prim-ministrului;

- secretarul general al Aparatului președintelui Republicii Moldova, secretarul general al Parlamentului, secretarul general al Guvernului;

- personalul din cadrul Serviciului Fiscal de Stat și al Serviciului Vamal, inclusiv directorul Serviciului Fiscal de Stat și directorul Serviciului Vamal;

- în mărime de 2000 de lei pentru:

- personalul didactic, științifico-didactic și personalul de conducere din cadrul instituțiilor de învățământ, conducătorii (directori și directori adjuncți) instituțiilor de educație timpurie, de învățământ primar, gimnazial, liceal și profesional tehnic, directorii/ directorii adjuncți ai altor instituții de învățământ decât cele de educație timpurie, de învățământ primar, gimnazial, liceal și profesional tehnic;

- personalul care, conform anexelor la Legea nr.270/2018 privind

sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, se încadrează în clasele de salarizare de la 1 până la 25;

- corpul de subofițeri din cadrul Ministerului Afacerilor Interne;
- efectivul de soldați și sergenți din cadrul Ministerului Apărării;
- consilierii pentru soluționarea contestațiilor din cadrul Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor, inclusiv directorul general și directorul general adjuncți;

- personalul, inclusiv cu funcții de demnitate publică, din cadrul Serviciului de Protecție și Pază de Stat;

- corpul agenților de penitenciare din cadrul sistemului administrației penitenciare;

- în mărime de 2500 de lei pentru:

- judecători (cu excepția judecătorilor din cadrul Curții Constituționale, al Consiliului Superior al Magistraturii și al Curții Supreme de Justiție), procurori, inspectori-judecătorești, inspectori din cadrul Inspecției procurorilor și directorul Institutului Național al Justiției;

- personalul, inclusiv cu funcții de demnitate publică, din cadrul Serviciului de Informații și Securitate, al Centrului Național Anticorupție, al Autorității Naționale de Integritate și al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;

- personalul, inclusiv cu funcții publice de conducere, din cadrul Autorității Aeronautice Civile;

- în mărime de 2600 de lei – pentru judecătorii din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și al Curții Supreme de Justiție;

- în mărime de 3000 de lei – pentru judecătorii din cadrul Curții Constituționale.

3. Prin Legea nr. 356 din 29.12.2022 pentru modificarea unor acte normative, Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar s-a modificat, la 1 ianuarie 2023, după cum urmează:

- Capitolul I s-a completat cu articolul 5 prim, Asigurarea transparenței salarizării unor catego-

rii de personal, cu următorul cuprins:

Începând cu 1 ianuarie 2023, autoritățile publice, până pe data de 1 mai a fiecărui an, publică pe pagina web oficială suma totală pe anul precedent a plăților salariale (salariu lunar, indemnizații, compensații etc.) încasate de persoanele cu funcții de demnitate publică, de personalul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, de funcționarii publici de conducere de nivel superior, de funcționarii publici de conducere care sunt conducători ai autorităților publice, inclusiv adjuncți, precum și de conducătorii instituțiilor publice din subordine, inclusiv locuțiori.

- Articolul 10, Componentele salariului lunar, în partea fixă a salariului, s-a introdus un nou spor – spor lunar în valoare fixă.

Cuantumul sporului lunar în valoare fixă se va aproba prin legea anuală a bugetului de stat, în funcție de condițiile economice din țară și de posibilitățile bugetului public național. Pentru anul 2023, conform Legii nr. 359/2022, sporul lunar în valoare fixă pentru angajații din sectorul bugetar s-a stabilit în mărime de 1300 de lei, cu excepția Președintelui Republicii Moldova, Președintelui Parlamentului, Prim-ministrului și deputaților.

- Articolul 17, Sporuri cu caracter specific, s-a completat cu următoarele categorii de angajați:

- personalul din autoritatea responsabilă de stabilirea, coordonarea și monitorizarea implementării politicilor și priorităților președintelui Republicii Moldova – 40% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific;

- personalul din autoritatea responsabilă de stabilirea, coordonarea și monitorizarea implementării politicilor și priorităților Guvernului – 20% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific.

(Va urma)

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție va răspunde Ion PREGUZA, expert în Departamentul juridic al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, în fiecare luni și joi de la 14:00 până la 16:00. Ne puteți contacta și la linia fierbinte 0-800-800-20.

Salariata gravidă vs. intenția angajatorului de a o concedia

? Spuneți-mi, vă rog, care sunt particularitățile încetării raporturilor juridice de muncă ale femeilor în cazul concedierii? Când și cum ar trebui salariata însărcinată să anunțe angajatorul despre starea sa de graviditate ca să beneficieze de toate drepturile prevăzute de lege? În ce cazuri angajatorul poate concedia salariata gravidă?

Emilia Olaru, Chișinău

Concedierea. Concedierea reprezintă o modalitate de desfacere a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată din inițiativa angajatorului. Concedierea se admite doar pentru motive prevăzute de Codul muncii (CM) și de alte acte legislative.

Reglementarea prin lege a temeiurilor și a condițiilor în care poate avea loc încetarea raporturilor juridice de muncă are drept scop asigurarea stabilității în muncă și apărarea intereselor salariaților.

Riscul concedierii femeilor din motive legate de starea lor poate avea efecte dăunătoare asupra stării psihice a lucrătoarelor gravide, de celor care au născut de curând sau care alăptează. În privința acestei categorii de salariați, reglementările legale, inclusiv unele norme ale dreptului internațional, prevăd anumite particularități ale încetării raporturilor de muncă, acestea limitând concedierea acestora.

De exemplu, Carta Socială Europeană (revizuită), în art. 24, prevede situații care nu constituie motive întemeiate de concediere.

Cu alte cuvinte, concedierea salariaților este inadmisibilă fără un motiv valabil legat de aptitudinea sau conduita acestora sau de cerințele de funcționare a întreprinderii, a instituției sau a serviciului.

Potrivit art. 8 din Carta Socială Europeană (revizuită), se consideră ilegal ca un patron să anunțe concedierea unei femei în perioada cuprinsă între momentul în care a notificat starea de graviditate și încheierea concediului său de maternitate sau la o dată la care termenul de preaviz expiră în cursul acestei perioade.

Interzicerea concedierii salariaților gravide rezultă și din prevederile art. 10 din Directiva nr. 92/85/CEE, care dispune că statele membre iau măsurile necesare pentru a interzice concedierea salariaților gravide, a salariaților care alăptează sau care au născut recent, în perioada de la începutul sarcinii până la terminarea concediului de maternitate (cel puțin 14 săptămâni consecutive), cu excepția cazurilor speciale care nu au legătură cu starea lor, admise de legislația și/sau practica națională și, dacă este cazul, pentru care autoritatea competentă și-a dat acordul.

”Raporturile de muncă ale unui lucrător nu pot înceta decât dacă există un motiv valabil

Protecția împotriva concedierii nejustificate constituie obiectivul principal al Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr.158 din 22.06.1982 cu privire la încetarea raporturilor de muncă din inițiativa patronului (Convenția nr. 158/1982), ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 994 – XIII din 15.10.1996.

Ideea urmărită de Convenția dată este că raporturile de muncă ale unui lucrător nu pot înceta decât dacă există un motiv valabil legat de capacitatea sau conduita lucrătorului sau bazat pe cerințele operaționale ale întreprinderii, instituției sau serviciului, și doar după ce angajatului i s-a oferit posibilitatea de a se apăra de afirmațiile acuzării.

În acest sens, Convenția nr. 158/1982 enumeră motivele care nu pot justifica o concediere, cum sunt: calitatea de membru al unui sindicat sau participarea la activități ale sindicatului în afara orelor de muncă sau în cadrul orelor de muncă, dar cu consimțământul patronului; faptul de a îndeplini una din funcțiile de lider sindical sau de a acționa ori de a fi acționat în calitate juridică de reprezentant al lucrătorilor; faptul de a depune o plângere sau participarea la proceduri împotriva unui patron implicând invocarea violării legilor și reglementărilor sau recursul la autoritățile administrative competente; absență de la locul de muncă în timpul concediului de maternitate etc.

(Va urma)

Ediție jubiliară

Peste 300 de agenți economici participă la Expoziția „Fabricat în Moldova”

Expoziția „Fabricat în Moldova”, ediția 20, inaugurată pe 1 februarie, la Centrul „Moldexpo” din Chișinău, își așteaptă până duminică, 5 februarie, vizitatorii. La expoziție sunt prezente întreprinderi industriale, de textile și mobilă, dar și numeroase întreprinderi din sectorul agroindustrial, cu produse alimentare și băuturi. Printre participanți se numără și 40 de companii noi.

În cele două pavilioane pot fi găsite expoziții colective ale raioanelor republicii, ale instituțiilor publice prestatoare de servicii, organizațiilor nonguvernamentale sau meșterii populari. Prezentă la festivitatea de inaugurare a evenimentului, premierul Natalia Gavrilița a apreciat tendința producătorilor autohtoni de a se reorienta, pentru a face față situațiilor de criză și a pune accentul pe calitate.

„Expoziția „Fabricat în Moldova” este o carte de vizită a economiei moldovenești și vreau ca produsele pe care le găsim aici să fie de calitate, competitive, accesibile și să ne mândrim cu ele. Odată cu avansarea în procesul de integrare europeană, cresc oportunitățile, dar și provocările pentru businessul moldovenesc. Antreprenorii noștri obțin acces la milioane de noi con-

sumatori, dar în același timp trebuie să facă față unor cerințe noi, uneori mai severe, și să concureze cu producători mai mari”, a menționat Gavrilița.

Ediția din acest an a celei mai mari expoziții de mărfuri din țara noastră este organizată de Camera de Comerț și Industrie (CCI), sub patronajul Guvernului. Președintele CCI, Sergiu Harea, a declarat că evenimentul pune accent pe competitivitatea producției autohtone și pe promovarea acesteia în Uniunea Europeană.

„Vom organiza câteva mese rotunde ce vor ține de promovarea și susținerea investițiilor în domeniul vinicol, precum și de domeniul economiei verzi, sau antreprenoriatul social. De asemenea, vom

merge cu expozițiile „Moldova prezintă în România”, în mai multe județe, pentru a promova lucrătorii noștri în țara vecină. Și alte programe de formare profesională și continuă a celor care activează în cadrul companiilor pentru a crește competitivitatea economiei naționale în general, și a companiilor în special. Vrem să arătăm că cei care investesc în țara noastră oferă locuri de muncă, exporturi, dar și demonstrează că se poate face business la noi în țară. Sloganul acestei expoziții, „Fabricat în Moldova - Fabricat pentru Tine!”, reprezintă perseverența antreprenorilor autohtoni și devotamentul consumatorilor moldoveni”, a subliniat Sergiu Harea.

Târg al locurilor de muncă

În cadrul expoziției a fost organizat și târgul locurilor de muncă. Ce-i drept, oamenii nu s-au prea grăbit să-și dea interesul pentru un job. La târg sunt propuse peste 1500 de locuri vacante, inclusiv pentru refugiații din Ucraina. La actuala ediție a târgului participă peste 30 de agenți economici, care oferă posturi vacante pentru persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, persoane angajate, dar care doresc să-și schimbe locul de lucru, candidați cu experiență profesională, tineri specialiști sau cei care nu dețin o profesie, inclusiv cetățeni ucraineni.

„Devenit deja tradiție, acest eveniment oferă persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă o amplă informație despre multitudinea oportunităților de angajare în municipiul Chișinău, dar și în alte zone, îndemnându-i totodată la comunicare directă cu angajatorii, pentru a cunoaște cerințele acestora și specificul actual al pieței muncii”, a declarat Raisa Dogaru, directoarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM).

În prezent, în baza de date a ANOFM sunt peste 9900 de locuri de muncă vacante înregistrate, dintre care circa 4000 în municipiul Chișinău.

Galina MUNTEANU

Demografie

Migrația, motivul principal al descreșterii populației în Republica Moldova

Numărul real al populației care locuiește în Republica Moldova este de 2,6 milioane de locuitori, în scădere cu aproape un milion, din 2014 încoace. Astfel, pentru prima oară după 30 de ani, se cunoaște cifra, iar acest lucru se datorează adoptării metodologiei internaționale de calcul al populației cu reședința obișnuită, dar și faptului că a fost calculat numărul persoanelor care pleacă și revin în țară.

Calcularea numărului revizuit al populației atât la nivel național, cât și local, a fost realizată de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova cu susținerea UNFPA Moldova și Swiss Cooperation în Moldova.

Numărul populației a scăzut considerabil din cauza migrației masive. Republica Moldova este un stat cu una dintre cele mai ridicate rate totale ale emigrației din lume, potrivit Fișei de țară privind migrația, realizate în anul 2021 de Fundația Europeană de Formare. Potrivit acestei analize, în 2020, R. Moldova avea peste 1.150.000 de migrați internaționali, dintr-o populație estimată de BNS la puțin peste patru milioane de locuitori.

Studiile istorice privind fenomenul migrației în R. Moldova evidențiază un flux ridicat al migrației începând cu anul 1990, care s-a accelerat din 2000 și, din nou, în

2015. Până atunci, procentul de migrați din populație era ridicat (14%), însă stabil. În perioada 2000-2020, numărul de migrați a crescut constant, într-un ritm de aproximativ 100.000 de persoane o dată la cinci ani.

Studiile internaționale denotă scăderea populației din grupa de vârstă de 30-55 de ani și chiar de o vârstă mai mică. Migrează familiile în întregime - părinții își iau copiii cu ei peste hotare pentru a se stabili permanent acolo.

Sindicatul și exodul populației

Igor Zbcu, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, a pus în discuție problema migrației la diverse întruniri naționale, precum și internaționale, fiind în prim plan omul muncii. Este vorba de cei care lucrează în Republica Moldova și cărora trebuie să le fie create condiții de muncă astfel încât să nu fie nevoiți să plece peste hotare. Dar se au în vedere și muncitorii moldoveni angajați în țări străine, cărora, de asemenea, trebuie să le fie respectate drepturile.

„Una din atribuțiile principale ale sindicatelor este de a asigura respectarea drepturilor oamenilor muncii. Astfel, migrații, fiind salariați și membri de sindicat, trebuie

să beneficieze de drepturi egale cu salariații din țara de origine. Rolul sindicatelor este de a cointeresa migrații să se asocieze în sindicate atât în țara noastră, cât și în țările de destinație, pentru a beneficia de o protecție adecvată”, susține liderul CNSM.

Sindicatul desfășoară în prezent acțiuni ce vizează: stabilirea unor relații de colaborare cu agențiile de control al muncii din țările de destinație a migraților; crearea unei platforme online pentru lucrătorii migrați care să ofere informații despre drepturile și garanțiile de pe piața muncii din țările UE și din afara acesteia, precum și să conțină informații despre instituțiile la care aceștia pot raporta, în caz de încălcare

a drepturilor muncii; semnarea unui acord de securitate socială cu țările de destinație a migraților.

Totodată, se insistă pe crearea de locuri de muncă atractive în Republica Moldova, pentru stimularea întoarcerii forței de muncă migrante; atragerea de investiții în infrastructura rurală, pentru a facilita întoarcerea lucrătorilor migrați și pentru a crește oportunitatea de a lansa o afacere.

Guvernarea ar trebui să lanseze proiecte de anvergură, ca să creeze condiții atractive pentru ca măcar o parte dintre cei plecați în străinătate să se întoarcă în Republica Moldova și să-și facă un rost aici, acasă.

Natalia HADĂRCĂ

Plan de acțiuni

Mecanismul de finanțare a instituțiilor culturale va fi modificat

În anul curent, Ministerul Culturii își propune reformarea activității bibliotecilor și a modului de finanțare a instituțiilor din domeniul culturii. De asemenea, va fi regândit mecanismul de editare de carte. Prioritățile au fost anunțate la consultările publice pe marginea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023.

„În anul 2023 ne propunem o serie de reforme pentru deblocarea activității în domeniul culturii și creșterea remunerării oamenilor de cultură. Reorganizările sunt iminente, întrucât sistemul moștenit este rigid și nu permite flexibilitate, nu motivează artiștii, oamenii de cultură să avanseze, să-și asume inițiativă și proiecte noi, să creeze produse culturale competitive”, a declarat ministrul Culturii, Sergiu Prodan, în cadrul consultărilor publice asupra Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023.

La dezbateri au participat reprezentanți ai instituțiilor publice

și comunități culturale, de cercetare și educație artistică, precum și alți actori interesați.

Printre obiectivele Executivului în domeniul culturii se mai numără adoptarea Strategiei pentru cultură și patrimoniu – 2030, aprobarea Programului Național „Moldova Creativă”, instituirea Fondului Culturii și crearea unui nou sistem de management, pe de o parte, și a unui mecanism de subvenționare a instituțiilor din subordine, de cealaltă parte. De asemenea, urmează să fie creat Fondul și Registrul cinema-

tografiei, precum și Cinemateca Națională, pentru a salva și reabilita Arhiva de Film, parte a patrimoniului național. Moldova-Film și Moldcinema vor fi comasate, instituția nou creată revenind în subordinea Ministerului Culturii.

Totodată, autoritățile își propun reformarea sistemului de evidență a bunurilor culturale mobile, intervenția fiind necesară pentru a nu mai adiste cazuri precum sechestrarea instrumentelor muzicale de la interpreți notorii și altele de acest gen.

Cor. VP

Preselecție

10 artiști vor concura în Finala Națională Eurovision 2023

În urma desfășurării recente a audițiilor live din Selecția Națională Eurovision 2023, membrii juriului au anunțat cine sunt cei 10 artiști care vor concura în Finala Națională din 4 martie.

Potrivit organizatorilor, cele mai multe puncte au fost acumulate de trupa Sunstroke Project (55), care, în 2017, a obținut cel mai bun rezultat pentru R. Moldova, locul 3, cu „Hey Mama”. În acest an, membrii trupei au prezentat piesa „Yummy Mommy”. Cu două puncte mai puțin merge în finală Pasha Parfeni cu „Soarele și Luna”. Artistul a cântat pentru R. Moldova în 2012, obținând locul 11 cu melodia „Lăutar”. Cu 52 de puncte a acces în etapa finală DONIA (Red Zone), iar cu 49 - Aliona Moon, care a interpretat piesa „Du-mă”.

Printre finaliști se mai numără: OL (Why You Play It Cool), Surorile Osoianu („Bade, bădișor, bădiță”), NÖRDIKA („Damn and down”), Victor Gulick („Let's dance”), COSMINA („Indestructible”) și Corina Ivanov („When love's real”).

Cei 10 finaliști au fost aleși doar în baza votului juriului. Acesta a fost format din Viola Julea, inter-

pretă și dirijor de cor, Ion Chiorpec, șeful Radio Moldova Muzical, Vasile Advahov, Artist al Poporului, conducătorul artistic al Orchestrei Fraților Advahov, Liviu Știrbu, compozitor, Artist al Poporului, și jurnalista Daniela Crudu. Concurerul sau formația care va acumula cel mai mare punctaj ne va reprezenta țara la Liverpool, Regatul Unit, acolo unde va avea loc concursul din acest an. Rezultatul va fi decis atât de juriu, cât și de public.

Competiția este găzduită de BBC în Marea Britanie, în numele Ucrainei, după victoria Kalush Orchestra de la Torino, în mai 2022.

Mesaj de felicitare

Cu prilejul frumosului jubileu de 70 de ani, adresăm felicitări cordiale doamnei Emilia Gorea, președintă a Consiliului Teritorial din sectorul Buiucani, mun. Chișinău, membră a Consiliului Republican al Federației Sindicale din Republica Moldova „Moldova-business-sind”!

Aducem mulțumiri pentru activitatea desfășurată la nivelul Federației și al Consiliului Teritorial, dorindu-i multă sănătate, bunăstare, energie inepuizabilă și entuziasm.

În numele tuturor colegilor,
Tamara BODNARI, președinta Federației

„DREPTURILE SALARIAȚILOR”

Scanați codul QR și descărcați aplicația

GET IT ON
Google Play

Download on the
App Store

sindicat.md

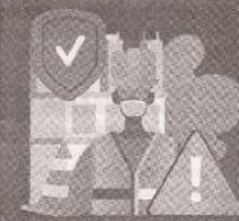

LABORATORUL CONTROLUL FACTORILOR DE RISC

al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, acreditat de către Centrul Național de Acreditare MOLDAC, acordă servicii de măsurare și evaluare, în mediul ocupațional și ambiant, a următorilor factori fizici:

- parametrii microclimatului;
- câmpul electromagnetic;
- iluminatul;
- zgomotul;
- vibrația.

Tel: 022-266-564
Mob: +373 691 200 26
sergiu.turcu@cnsm.md
www.sindicat.md
MD-2012, 31 August 1989, 129,
Chișinău, Republica Moldova

VOCEA POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera Inregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004900040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 022288543

Secretar de redacție:
Anatol FIȘER,
tel.: 022288543

Contabil-șef:
Svetlana BĂLAN

Redactori:
Natalia HADĂRCĂ,
Galina MUNTEANU,
Redactor-stilizator:
Anghelina DUDULICA

Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA
Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:
Ilie Lupan;
Sergiu Sainciuc;
Elizaveta Jurcu;
Margareta Stresian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: „Edit Tipar Grup” SRL
str. Făreduului 4, mun. Chișinău. Com.: 74

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.